

היכל הוראה

פסקי דינים * תשובות * הוראות

מבי מדרשא "היכל הוראה" • מיסוד שר ההוראה מרן ה"קנה בשם" זי"ע
בראשות בנו נאב"ד היכל הוראה הגאון הגדול רבי משה בראנדסדארפער שליט"א
מגדולי פוסקי דורינו ובעל שו"ת היכל הוראה * יו"ל ע"י איגוד הרבנים תלמידי "היכל הוראה"

גליון ג * פרשת ויקרא - זכור תשפ"ד

בין כותלי ההיכל

בימים האלו הסמוכים ליום הפורים הבעל"ט עלתה על שולחנם של רבני היכל הוראה על ידי כמה מתלמידי החכמים פה עיה"ק ירושלים תו"ב בענין המתעורר מידי שנה בשנה בשושן פורים בשעה שבני ירושלים מסבים לסעודת היום ואוכלים ושותים כמצות היום ורבים מהם מקיימים מצות שתיית היין כהלכתה, ובאותה שעה שדרך כלל הוא בשעות הסמוכות לערב כמש"כ הרמ"א (סי' תרצה ס"ב) שמנהג ישראל לעשות סעודת פורים לאחר מנחה והטעם הובא שם במשנ"ב (סק"ח) לפי שעד אז טרודים במשלוח מנות, וגם רבים ממורי ההוראה מקיימים משתה היין כהלכתה באותה שעה ואסור להם להורות קודם שפיגו יינם וכן יש מורי הוראה שאף שעדיין לא קיימו משתה היין כהלכתה מכל מקום בהאי פחדא קא יתבו שאולי אסור להם להורות ועל כן הם נמנעים מלהורות ולנגד עיניהם עומדים דברי הש"ך (יו"ד סי' רמב ס"ק יט) בשם הרשב"א (סי' רמ"ז) ב"ט או בסעודה גדולה כגון מילה ונשואין ופורים וכיוצא בזה במקומות ששותין הרבה אסור להורות כל היום עד למחר, ע"כ.

והנה דווקא שעה זו הוא זמן מצוי שיתעוררו שאלות שהן חמורות שבחמורות [עיי' עירובין סג ב על מה שנעשה יחושע], והשואלים אין להם מענה, ובפרט פניה"ק ירושלים שהיא עיר ואם בישראל ויש בתוכה רבבות אלפי ישראל שמורי תורה ומצוות שיש רבים שמצוי שיתעוררו אצלם שאלות כדרכו של עולם [ובמייוחד פה בירושלים עיה"ק שיש משפחות רבות בין מהארץ בין מחוץ לארץ ששוהין בה והם אינם מכירים את הרבנים ואת סדרי המקום וד"ל], ואין להם את מי לשאול, אור שמורי ההוראה סומכים איש על רעהו והם אומרים לעצמם שיש הרבה מורי הוראה בעיר ואם הוא אינו יכול אז יש רבנים אחרים שיכולים לענות, ואף אם הם צודקים במחשבתם, מכל מקום אין הציבור יודע אל מי לפנות, וידוע ומפורסם שבשעה זו אין לך בית בירושלים קהילה וקהילה שכונה ושכונה שאין בו שמחה גדולה והעיר ירושלים צהלה ושמחה, וכמעט מן הנמנע למצא רב שיכול להורות הוראה, ועל דבריהם הוסיף מורינו הרב שליט"א שצדקו דבריהם ובאמת כבר התלוננו אצלו במוצאי יום הפורים ולמחרתו של שנים שעברו שלא עלה בידם למצוא רב שיענה על שאלתם.

ובאמת ענין זה נוגע לא רק לעיה"ק ירושלים אלא לכל מקום ומקום שיש בו ציבור גדול של שמורי תורה ומצוות שצריכים לתת את הדעת על ענין זה [לא כמו בימים עברו שאז היה הציבור קטן וכל רב ידע שעול הציבור מונח על כתפיו והרבנים עצמם היו דואגים לזה שיוכלו להורות הלכה גם בשעות אלו, וכידוע מנהגו של הגאון רבי שמואל סלאנט זצוק"ל שהיה דרכו בקודש לשתות יין בבוקר יום הפורים ואח"כ שכב לישון כדי להפיג את יינו - וקיים מצוות היום עד דלא ידע הן בשתיית יין והן בשינה - כדי שיוכל להורות הלכה לציבור, וכן אמר לנו מורינו הרב שליט"א ששמע מחכם אחד שפעם בהיותו בירושלים בחג הפורים בא אל אאמור"ר מרן רבינו הקנה בשם זצוק"ל לשאול דבר הלכה בענין חמור ואמר לו שהיות ועכשיו שתי יין אין ביכלתו להשיב לו ואם ברצונו לשמוע ההלכה שיבוא בעוד כשלת רבעי שעה שבזמן זה לא ישתה עוד יין ואז יפוג יינו ויוכל להשיבו דבר, ע"כ, ואילו היום שבלעה"ר יש בירושלים מאות מורי הוראה וכל אחד סומך על רעהו].

ולזאת הציע להם מורינו הרב שליט"א שיש לסדר שכל קהילה שכל קהילה וכל שכונה תשתדל למנות מורי הוראה להורות הלכה לרבים בשעות אלו [אלו שכבר קיימו משתה היין בבוקר יום הפורים ובירושלים אפשר גם למנות בני י"ד שכבר קיימו מצוות היום מאתמול] שהם מזמנים לענות לכל שואל, דבר ה' זו הלכה, בשעות אלו.

פסקי דינים מתוך שאלות ותשובות שעלו על שולחן ההיכל לפני מורינו הרב שליט"א

בעל קורא, אם מותר לחזור על המגילה בשבת כדי לקרוא בו היטב במוצאי שבת פורים שחל במוצאי שבת, מותר לבעל קורא הקורא את המגילה לחזור על הטעמים של מגילת אסתר בשבת כדי שיהיה בקי בהם, ובתנאי שלא יאמר בפירוש שעושה כן לצורך הלילה. אבל אם אומר שעושה כן לצורך הלילה, הרי זה כמכין משבת לחול ואסור.

קרא את המגילה וטעה ואמר "הנערה בא" במקום "הנערה באה" (אסתר ב י"ג)
הקורא את המגילה ולא דקדק בה וקרא ובוזה הנערה "בא" אל המלך במקום "באה" אל המלך יצא ידי חובתו, יצאו הציבור ידי חובתם כיון שאין כאן שום שינוי במשמעות הכתוב, אף שנשתנה וקרא לשון זכר במקום לשון נקבה.

לתת מתנות לאביונים או משלוח מנות קודם פורים כדי שיזכה בהם המקבל רק בפורים
הנותן מעות לעני כמה ימים קודם יום הפורים כדי לקיים מצות "מתנות לאביונים" או שנותן לחבירו שתי מנות קודם יום הפורים כדי לקיים מצות "משלוח מנות" על דעת שלא יזכה בהן המקבל עד עצם יום הפורים, הרי זה יצא ידי חובתו.

כמו כן אפשר לתת המעות והמתנות גם בליל פורים על דעת שלא יזכה בהן המקבל עד למחר בעצם היום.

1. כן הורה מורינו הרב שליט"א לבעל קורא על פי פסקו של אביו מרן רבינו זי"ע בשו"ת קנה בשם (ח"ב סי' י), דהנה כתב השערי תשובה (סי' רצ"א) בשם הברכי יוסף דאסור לקרות בספר בשבת כדי להכיר מקום הצריך הגה"ה להגיה אותו למחר. אמנם כתב מרן זי"ע, דהנה הדבר פשוט שהוא כתב כן לפי סברתו שהשינה בשבת לצורך הלילה אסור אף בלא אמירה, וא"כ לפי דרכו עולה דמיונו שפיר במה שדימה נידון זה למש"כ הרדב"ז דכמו שהשינה לצורך הלילה אסור, כך הקריאה בתוך הספר בשבת כדי להגיהו למחר אסור. אבל לפי מה שחילקנו דאף הסוברים שאסור לישון בשבת לצורך מוצאי שבת היינו רק אם אומר כן בפירוש, הרי שעצם השינה מותרת ורק האמירה שהיא עושה לצורך מוצאי שבת אסור.

2. כן הורה מורינו הרב שליט"א בתשובה שו"ת היכל הוראה (חלק ג הוראה ט) דהואיל וטעות זו היא טעות שאינו נרגש כל כך [ובפרט לפי הנוסח הרגיל] והוא ראה שהיו אז בבית המדרש הרבה אנשים וכידוע בקריאת המגילה כולם מדקדקים לשמוע כל תיבה ותיבה במלואה ואעפ"כ לא היה אחד שהרגיש בזה וכולם היו בטוחים ששמעו 'באה', ורק הבעל קורא עצמו הבחין שלא קרא 'באה' אלא 'בא'.

ואין זה דומה למה שדנו הפוסקים (עיי' ביאור הלכה סימן תרצ"ד אין מדקדקין), אודות שינוי מנופל לנפל או מיושב לישוב שחזרו דהתם הוא שינוי המורגש בקריאתו, משא"כ בנדון דידן אין זה שינוי המורגש. וכן מש"כ שם בשם הח"י אדם שחש לדברי הרא"ז דאפילו חיסר אות אחת בקריאתו יחזור, דהוא מיייר באופן שבחסרון האות הוא נרגש היטב משא"כ כאן שלא היה נרגש כלל שהרי גם השומעים כולם לא חשו בזה. ועל כן נלענ"ד שיצאו הקהל ידי חובתם ואין צריך להודיע להם כלום.

3. כן הורה מורינו הרב שליט"א עפ"י מה שכתב מרן רבינו הקנה בשם זי"ע בתשובה הנמצא בכתב ידו בפנקס הקנה בשם וזה לשונו:

לְיָהוּדִים הֵיחָדָה אֹרְחָה וְשִׂמְחָה וְשִׂשׂוֹן וְיִקָּר
"סעודת פורים ומשתה היין"
בתופים ובמחוללות
בבית מורינו הגאב"ד שליט"א
בשושן פורים אחרי תפילת מנחה
מהשעה 3:00 אחה"צ
(רח' זינגפלד 3 מנח"ה היכל הוראה)
לשאלות הליכות כשתע סעודת פורים ומשתה היין, יעמוד אצל מורינו הרב שליט"א רב פוסק משנה"כ קב"ק קיימות סעודת היום ביום י"ד

תנינת משלוח מנות קודם פורים יום ד' לס' ונרצה לו לכפר עליו לחודש אדר השני תשמ"ט לפ"ק
שוכט"ס למענ"כ יד"נ הר"ה הגחסי המפו"ק בנש"ק רודף צו"ח מו"ה שלמה אליעזר מרגליות שליט"א.
אחד"ש מע"כ הנני בזה על דבר הנדיבים החשובים אשר נדבה רוחם לבוא לעזרת משפחות רבות מהנצרכים ליתן להם קצבה מיוחדת לקניית בשר לצורך סעודת פורים דוקא ובכללם ת"ח מופלגי תורה ואלמנות ויתומים בוודאי דבר גדול הוא. וכבר הארכתי בנידון חובי אכילת בשר בסעודת פורים בספרי שו"ת קנה בשם חלק א' סימן ק"ב. ועל דבר אם יוצאים הנדיבים בזה חיוב מתנות לאביונים יש עצה נכונה לזה שיכוונו הנדיבים שלא יזכו בהם המקבלים עד עצם יום הפורים שהוא זמן חיוב מתנות לאביונים וממילא יצאו בזה גם חיוב מצוה זו, וכמו כן אפשר לצאת ידי חיוב משלוח מנות באופן שיתנו שני מנות וגם כן בכוונה זו שלא יזכו המקבלים בזה עד עצם יום הפורים, ואין עיתותי בידי כעת להאריך יותר.

הנלע"ד כתבתי והנני בזה ידידו דו"ש בלונ"ח מאיר בראנדסדארפער

נוסח שליח למתנת אביונים
ח"ל למע"כ ויעד הרבנים לעניני צדקה בארה"ק.
הנני מוסר לכם כעת מעות לצדקה שהי' בפקדון אצלכם עד יום הפורים הבעל"ט והנני ממנה אתכם שלוחים שלוח מצוה לחלקם לאביונים ביום פורים שנה זו ולמוסרם בידם בו ביום בכדי לקיים בזה מצות מתנות לאביונים
ידידכם דו"ש בלונ"ח
מאיר בראנדסדארפער

לבישת תחפושת ומשתה ושמחה בפורים למי שהוא אבל

שזמן זה הוא כבר לאחר הפורים, וההוראה היא שמותר להם להמשיך ולהשתתף בשמחת הפורים כל זמן שממשיכים הסעודה ולא ברכו ברכת המזון שעד אז זה נחשב להם לסעודה אחת והם אומרים על הנסים בברכת המזון. אמנם מי שכבר גמר סעודתו ובירך ברכת המזון, שוב אינו יכול להמשיך בשמחת הפורים יחד עם כל המשתתפים שכבר חלה עליו דיני אבילות (עיי' מה שכתב מורינו הרב שליט"א בשו"ת היכל הוראה חלק ג' הוראה ק"ג) ועל כן טוב יעשה שיברך עם כולם ויוכל לשמוח בשמחת הפורים כהלכה ואפילו שהטישים של האדמורי"ם וראשי ישוב נמשך עד אמצע הלילה מוצאי פורים אפילו בשושן פורים, רק יברך בסוף הטיש.

מי שמנהגו מידי שנה בחג הפורים ללבוש תחפושת כשנמצא אצל משפחתו וקרוביו, ועכשיו הוא אבל ל"ע, ובא בשאלתו אם מותר לו גם השנה ללבוש תחפושת, הרי שמותר כי תחפושת נחשב לקצת שמחה שמבואר בשו"ע שמותר. וכן נוהג מורינו הרב שליט"א להורות לאבלים המשתתפים בסעודת שמחת פורים או טישים אצל רבותיהם אדמורי"ם או ראשי ישיבות או שאוכלים סעודת פורים ברוב עם והסעודה נמשכת עד כמה שעות בלילה, והאבלים שואלים אם מותר להם להשתתף בשמחה לאחר השקיעה

הלכה והוראה בישראל

הודעה ופסק הלכה

מרבני בתי הוראה "היכל הוראה" בארץ הקודש

לבחורי הישיבות בני חו"ל הלומדים כאן באה"ק ושבים לביתם לחג הפסח בחו"ל החל ממחרת יום הפורים (שהוא בתוך ל' יום קודם חג הפסח) על דבר הסרת מכשול שחוזרת ונשנית מידי שנה בשנה והרבה שאלות בהלכה על ענין המזן בפסח שעולות על שולחן ההיכל בימי חג הפסח עצמו ולאחר חג הפסח ואז הוא כבר לאחר מעשה שעברו על איסור 'כל יראה וכל ימצא' רח"ל והוא מעוות לא יוכל לתקון

המנהג הנהוג אצל בני הישיבות מחו"ל שהם דרים בדירות שכורות ויש מהם הדרים בפנימיות של הישיבות וכן אלו יש להם ארונות פרטיים נעולים בפנימיות, וכן מעילים שיש להם כיסים התלויים בארונות שכל אלו הם מקומות שרגילים להכניס בהם חמץ.

וקודם חג הפסח (כבר ממחרת יום הפורים) הם נוסעים אל משפחתם בחו"ל שכל בחור נוסע בזמן אחר ובפרט בימים אלו שהם זמני מלחמה רח"ל שהבחורים נוסעים בחפזון, ומניחים הדירה כמות שהיא מבלי שיבדקו את החמץ וגם אינם מבערים החמץ שבדירות.

ואף שהם בטוחים שלא נשאר דבר חמץ בדירה, מכל מקום הדבר מצוי מאד שביום הפורים עצמו קבלו הרבה משלוחי מנות של חמץ גמור, מיני מזונות, ממתקים ומיני משקאות חריפים (ויסקי וכדומה) שהם חמץ גמור והניחו אותם בחדריהם או בארונות הפרטיים או שהכניסו לתוך כיסי המעילים, ובאמצע חול המועד הם נזכרים מן החמץ שהותירו אחריהם בארץ ישראל או אפילו אחר חג הפסח כשחוזרים לדירות או לפנימיות הם מגלים שיש שם חמץ עוד מלפני הפסח ואז הם ממהרים אל בתי ההוראה לשאול מה יעשו עם החמץ שכבר נאסר בהנאה ואז הוא כבר מעוות לא יוכל לתקון שעברו על האיסור החמור של כל יראה וכל ימצא רח"ל.

ואף מכירה אינם עושים או מחמת אי ידיעה או מחמת שסומכים על מכירת החמץ שעושים הוריהם וידוע שמכירת החמץ של ההורים אינה מועילה לחמץ הפרטי שיש להם, ואפילו אם זוכר על זה וממנה את אביו שליח למכור החמץ שלו גם לא תמיד מועיל בהרבה מקומות בחו"ל שזמן חג הפסח הוא כמה שעות לאחר זמנו בארץ ישראל נמצא שאביו מוכר את החמץ שלו שכבר נאסר ולא תועיל לו המכירה וכמו כן אלו שכן זוכרים ומבטלים את החמץ בזמן ההוא אין הביטול מועיל והחמץ נשאר שלו ועובר עליו בכל יראה וכל ימצא רח"ל.

ויש שסומכים על מכירת החמץ של המשכירים בעלי הדירות או הנהלת הישיבה וגם זה אינו מועיל מאחר שאין להם בעלות על החמץ הפרטי שלהם.

על כן קודם שיצאו לחו"ל צריכים לדעת:

- א. חיוב הבדיקה חל על כל אחד ואחד מחברי החדר והדירה שעוזב את דירתו בתוך ל' יום קודם הפסח כתקנת חו"ל (או שימנה שליח שיבדוק את החמץ).
- ב. כל בחור יעשה מכירת חמץ לחמץ שלו.
- ג. ויותר טוב שיעשו מכירת י"ג בעודם בארץ ישראל קודם יציאתם.
- ד. וגם טוב שיבטל החמץ שיש לו בארץ ישראל בליל י"ד ולא ביומו.

הכו"ח

רבני בתי ההוראה היכל הוראה בארץ הקודש

יש אפשרות למכירת חמץ ב"היכל הוראה" משלשים יום קודם החג כבר ממחרת יום הפורים מכידה י"ג וי"ד שטר הרשאה פרטי וכללי

זמני קבלת קהל במרכז "היכל הוראה" בירושלים ח' זוננפלד 3 טל' 02-5322775

מוצאי שעה מוצאי שעה אחרי זמן ר"ת למשך שעה	שבת ויו"ט קודם השקיעה עד רבע שעה קודם השקיעה	ערש"ק וערב יו"ט לפנה"צ עד 11:00 עד 1:00	א-ה מהשעה 10:00 לפנה"צ עד 9:00 בערב רצוף
---	--	--	--

ע"פ תקנת רבינו מרן ה"קנה בשם" זי"ע שאלות דחופות או שאינה סובלת דיחוי, בכל עת וזמן בימים ובלילות.

בית בנו הרומ"ץ
הרה"ג שמעון עוזר בראנדסדארפער שליט"א כמה דקות מההיכל רחוב רבינו גרשום 5 [כניסה א' קומה 2] י-ם פל' 0527155774

בית מורינו הגאב"ד שליט"א
מעל בנין היכל הוראה טל' 053-3111159

איגוד הרבנים תלמידי היכל הוראה בארדה"ק העונים לשואלים דבר הלכה זו

יחשלים	יחפיה
בית שמש	קרית ספר
ביתר	כתמיאל
בני ברק	טבריה
טל סטון	צפת
אשדוד	אור הגנוז
תעננה	נוף הגליל

הפקה: "אגודת הרבנים" 053-33105646